

Språkdetektiv

Ta en promenad någonstans i Danmark, på Färöarna, på Island eller i Norge genom Google Maps Streetview! Under promenaden ska du samla ord och meningar, ta reda på vad de betyder, och sedan jämföra orden och grammatiken med svenska.

Om du promenerar på Färöarna eller Island kan du behöva ta hjälp från internet för att förstå språket (se nästa sida). Om du strövar runt i Danmark eller Norge kan du använda din egen språkkänsla eller nätbaserade ordböcker.

- 1) Leta efter språkliga data under promenaden och ta skärmdumpar av dem. Det kan vara gatuskyltar, text i skyltfönster och så vidare. Du kan också ta en avstickare in på hemsidan till exempelvis en affär som du får syn på i gaturyn. Hitta följande:
 - a. Fyra enskilda ord. Två ska vara "gula", (alltså ord som också existerar på svenska men som stavas lite annorlunda) och två ska vara "röda" (det vill säga ord som ni inte känner igen från svenska).
 - b. Tre hela meningar.
- 2) Ta reda på vad orden betyder och om de är böjda i någon annan form än uppslagsformen. Ta i så fall också reda på vad böjningsändelserna betyder. Är det till exempel ett substantiv i plural? Om du hittar ett verb, vilket tempus står det i?
- 3) Ta reda på vad meningarna betyder. Undersök även här hur de olika orden i meningarna är böjda och vad böjningsändelserna betyder.
- 4) Vilka slutsatser kan du dra om språkets grammatik utifrån arbetet under punkt 2 och 3? Vad är likt svenska och vad är olik?
- 5) Reflektera över om en liknande uppgift skulle gå att använda i de årskurser som din utbildning är inriktad mot. Hur skulle uppgiften behöva anpassas för att fungera för elever i den åldern?

Till dig som väljer att ströva på Färöarna eller Island

Färöisk-engelsk ordbok: <https://sprotin.fo/>

Klicka på Online dictionaries, skriv in ditt ord i sökfältet och tryck sedan enter. Klicka på fliken Fø En, så ser du posten i den färöisk-engelska ordboken. Förutom betydelsen kan du där under Inflected form se hur ordet böjs och under Audio file höra hur det uttalas. Ordboken ger bara träffar på ordets grundform.

Isländsk-svensk ordbok: <https://islex.arnastofnun.is/se/>

I denna ordbok kan du söka även på böjda former av ordet. Exempel: Du har skrivit kaffis i sökfältet. Ordboken ger dig ordet kaffi och förklarar att det betyder "kaffe (om bönan eller pulvret därav)".

Du vet dock fortfarande inte vad kaffis är för böjningsform. Det tar du reda på genom att klicka på Böjning och leta efter kaffis i det schema som kommer upp. Nästa steg är att tolka de isländska förkortningarna/benämningarna i böjningsschemat. Här får du tips om hur ordboken anger numerus, genus och kasus, som är användbara böjningskategorier om du undersöker substantiv och adjektiv (sådana ord dyker med stor sannolikhet upp på exempelvis reklamskyltar):

Eintala betyder singular och fleirtala betyder plural.

Karlkyn betyder maskulinum, kvenkyn femininum och Hvorugkyn neutrum.

Nf. = Nefnifall = Nominativ

Þf. = Þolfall = Ackusativ

Ef. = Eignarfall = Genitiv

Þgf. = Þágufall = Dativ

Andra isländska grammatiska termer kan du hitta på <https://www.islandsk.no/vis/islandsk-bruker-islandske-ord-over-grammatiske-termer> med norsk översättning.

Det finns även många andra nätbaserade resurser – använd vilka du vill!